

Pinocchio

av Carlo Collodi i bearbetning av Tomas Lindström

1. Prolog och Flykt

Berättaren:

Det var en gång... en kung, tror ni att jag ska ropa men nej, det var det ej. Och kungen kan vi sopa iväg från denna saga, så kan vi ägna vårt intresse åt nåt enkelt, men också väldigt svårt. Jag talar om ett hantverk, att skapa genuint nånting som kan bestå, nå't äkta, riktigt fint.

Jag vet det fanns en gång, en fattig snickare som fann ett stycke trä, och något enklare än detta trä fanns ej, det var den sortens trä man kastar in i elden och inte mer med dä!

Men våran snickare, Geppetto var hans namn han kunde inte slänga, i elden ur hans famn just denna bit av pinje, istället börja han att snickra sig en docka, en pojke och som kan...

Geppetto: (ensam, sorgsen)

ta hand om mig en dag, när jag blir äldre och att kanske till och med, en gång att denna dock...
...a kan få gå i skola, och lära sig nå't få.
Vad ska han heta? Han är... av Pinje. Pinocchio!

(Musik, Geppetto skapar)

(Pinocchio vaknar. Lär sig gå, upptäcker sina händer. Får se fönstret, hoppar dit och smiter ut.)

Pinocchio, hallå! Pinocchio, hallå!
Din olycka till pojk! Kom hit tillbaka då!
Och tänka sig att jag ansträngde mig så hårt och jobbade så länge trots att det var så svårt att av ett stycke pinje, en riktig pojke skapa

men det är rätt åt mig, över så mycket gapa.
Ej Gud eller Prometheus, har gjort det smidigare
jag skulle tänkt mig för så mycket tidigare.

*(Geppetto efter Pinocchio. Pinocchio kikar in på andra sidan snickarbänken.
Berättaren kikar in över honom)*

Berättaren:

Oj oj, oj oj, oj oj, oj oj, oj oj, oj oj

Pinocchio:

Va? vem är det som säger; oj oj, oj oj, oj oj?

Berättaren:

Åh, det är bara jag, teaterägaren.
Dessutom är det jag som är berättaren.
I många många år har jag berättat saker
men aldrig har jag mött, en docka så makaber.

Pinocchio:

Sjung på du bara, kära teaterägare, så mycket du vill men jag vet att
jag tänker ge mig av härifrån...vänta, måste jag också tala på rim? Och på vers?

Berättaren:

Ja, annars blir ju formen liksom så kors och tvärs.

Pinocchio:

Jag vet att ja imorn, ska ge mig av så tvärt
så prata på du bara kära teaterfjärt.
För om jag stannar kvar, så skickas jag till skolan
och jag har ingen lust, med det du kära ”polar’n”
att lära mig nå’nting och kunna sen allting
nej tacka vet jag spring och rulla runt omkring.
(Oj det var många rim!)

Berättaren:

Du vet inte du pojk att om du lever så
blir du till slut en åsna och alla skrattar då.
Stackars Pinocchio, jag tycker synd om dig.

Pinocchio:

Vad menar du med det? Du tycker synd om mig?

Berättaren: *(Suckar)*

Därför du bara är en enkel simpel docka
en riktig träskalle, hos dig kan vi ej locka
och plocka fram det som kan leda till insikt
om vad som gör en mänska en individ av vikt.
Nu lämnar jag dig här, tar av dig dina skor
(Berättaren tar av Pinocchio fötterna)
och sitt nu här och tänk; vad gör en mänska stor?

Pinocchio: *(Tittar på sina fötter, paus)*

En docka utan fötter är ingenting att ha
en träskalle till pojke, det vill väl ingen ha?

(Musik. Pinocchio somnar)

2. Återföreningen och Geppettos rock

(Geppetto kommer och tar upp Pinocchio)

Geppetto:

Hallå, Pinocchio! Hallå, Pinocchio!?

Pinocchio: *(Vaknar)*

Papá Papá Papá, jag kan ju inte stå!
Berättaren har tagit se! båda mina skor
och sen jag skulle tänka, ”vad gör en mänska stor?”
Det vet väl inte jag, jag kan ju ingenting!
Snickra nu nya skor, jag vill

Geppetto:

springa omkring?

Och rymma bort igen?

Pinocchio:

Jag lovar vara snäll!

Jag ska gå i skolan och komma hem var kväll.

Geppetto:

Så säger alla barn som vill ha någonting.

Pinocchio:

Jag är inte som dom, jag ljugar ingenting.
Jag lovar hjälpa dig och alltid va ditt stöd
tills du har blivit gammal, ända tills du blitt...död.

*(Geppetto torkar en tår och tar fram virke och järn och börjar tillverka nya
fötter)*

Pinocchio:

Om jag ska gå i skolan och sen bli riktigt klok
då måste jag väl ha en riktig läsebok?

Geppetto:

Ja visst, det var så sant, var får man en så'n där'n?

Pinocchio:

Man går och köper en, i stora bokaffär'n!

Geppetto:

Men jag har inga pengar, det blir en dyr affär.

(Paus)

Men stop ett tag, jag vet! Sitt ner och vänta här.

*(Geppetto tar på sin rock och går ut. Pinocchio väntar, tittar på sina nya fötter.
Geppetto kommer tillbaka utan rock, fryser, med snö på axlarna och en läsebok i
handen. Skakande lämnar han över boken)*

Pinocchio:

Tack snälla pappa men, var är din fina rock?

Geppetto:

Du vet, jag tyckte ändå den rocken var för tjock.

Pinocchio:

Så nu går jag till skolan, hej då pappa, hej hej.

Geppetto:

Hej då min fina gosse, och ta nu hand om dig!

3. Marionetteatern

(Pinocchio ensam)

Pinocchio:

Det första som jag gör i skolan där idag
det är jag lär mig läsa och skriva överlag
och sedan kunna räkna så jag kan bli så rik
att jag åt far kan köpa en rock så magnifik

att den är helt i silver och guld och diamanter

(Musik)

Men vad är nu det där, det hörs som musikanter.
Så synd att jag ska gå till skolan just ida´
för annars kunde jag få titta va det va´

för jag är ju så liten och inte skapt för knog
jag hinner väl att gå i skolan sen tids nog.
Var kommer den ifrån den där musiken då?

Berättaren:

Ja, läs på skylten här, så får du veta, nå?

(Pinocchio tittar på skylten)

Pinocchio:

Nu är det så att jag kanske inte har tid
Att hålla på och läsa allting så där alltid!

Berättaren:

Då ska jag läsa åt dig, MARIONETTEATER.
Dom trädockor som spelas är ju dina kamrater.

Pinocchio:

Då måste jag ju titta om det är på det viset
att se mina kamrater, det är säkert värt priset.

Berättaren:

Ja visst, på tal om pris, det kostar ju nånting att roa sig, det gör man ej för ingenting och priset här idag, det är en läsebok.

Pinocchio:

Men den ska jag ju ha den dan jag ska bli klok.

Berättaren:

Den dan den sorgen då, nu får du välja här.

Pinocchio: (*Lämnar över boken*)

Asch, ge mig en biljett, jag struntar i den där!

Berättaren:

Och när Pinocchio kom in att se på denna trupp så blev det nästan kaos. Ridån hade gått upp och mitt på scenen stod en trädocka så fin som skröt och skrävla högt, hans namn var Harlekin,

om alla sina slagsmål och om sitt stora mod ja, det var nästan som, han var av kött och blod precis som människorna, en tänkande figur men plötsligt stanna han och gick ur pjäsen ur

och peka i publiken och utbrast högt ett

Harlekin:

Åh!

där är min träskalle till vän Pinocchio!
Kom hit mitt träsyskon, så jag får krama dig.

Berättaren:

Publiken blev nu brydd, så här var pjäsen ej så nu kom in på scen en, Teaterdirektör och han blir inte glad när nå'n teatern stör. En gubbe stor och ful och skägg med fullt av spån och Harlekin blev rädd bara av att se på'n.

(*Harlekin börjar darra*)

Teaterdirektören:

Varför kommer du hit, förstör på min teater?

Pinocchio:

Men det var inte mitt fel, det var mina kamrater.

Teaterdirektören:

Tyst, inte ett ord till och Harlekin, stå still!

(Harlekin slutar darra)

Se, jag har ingen nytta, av en trädocka till
men däremot behöver jag trä att elda med
så vi kan hålla värmen och du är fin fin ved.

Pinocchio: *(Gråter)*

Åh, nej jag vill ej dö, vad ska min pappa tro!

Pappa han skulle säkert, aldrig få någon ro
när han får höra att jag ej längre finns kvar

Åh, pappa hur ska du, nu sluta dina da´r?

Teaterdirektören:

Aha Aha Atschi!

Harlekin:

Åh, vilken tur min bror!

Teaterdirektören, han nös, men ej av snor.

Det är ett tecken på, hans hjärta veknat har,
han tycker synd om dig, nu är du räddad kvar.

Teaterdirektören:

Åh snälla gråt ej mer, mitt hjärta det...atschå!

Förresten måste man, tänka på mig också
för jag har inte nog med ved, så här är kallt.

(Tittar på Pinocchio)

Men hjärtat mitt har veknat, så jag får ge mig allt.

(Direktören lägger undan Pinocchio, tar Harlekin)

Nej, jag får ta den här, den intrasslade trasan
ja, Harlekin får bli den som får fart på brasan.

Pinocchio:

Åh nej, jag ber om nåd för stackars Harlekin.

Teaterdirektören:

Men här finns ingen nåd för dockan måste in i elden för att du slapp undan denna gång så nu har Harlekin sjungit sin sista sång.

Pinocchio:

I så fall är min plikt, Teaterdirektör att kastas in i elden, att det blir jag som dör, för det är inte rätt, min vän ska dö för mig.

(Paus)

Teaterdirektören:

Aha Aha Aha Atschi atschi atschej!
Du är en fin pojke, det där som jag sa nyss om elden, glöm det fort. Kom hit, ge mig en kyss!

Harlekin:

Bravo Pinocchio! Min ledade kamrat!
Ditt mod är underbart, en hjärtats akrobat!

(Harlekin går fram mot publiken)

Högt ärade publik, vårt liv är en teater
Vi delar världen med skådespelarkamrater
Och alla har vi fått en roll att hålla fatt i.
Den högsta roll som spelas är den med empati
Och vår Pinocchio har fått just denna roll
att utan trådar spela den rollen med kontroll

Teaterdirektören:

Vad heter din pappa?

Pinocchio:

Geppetto är hans namn.

Teaterdirektören:

Vad har han för ett yrke?

Pinocchio:

Han är en...fattig man.
För att jag skulle kunna få gå i skola och
få egen läsebok, så sålde han sin rock.

Teaterdirektören:

Här får du fem guldmynt, gå genast hem och ge
din pappa dessa pengar och hälsa från oss me´.

(Pinocchio går hem)

4. Havet

Pinocchio:

Pappa, nu är jag här. Var är du någonstans?
Jag vet jag missa skolan, men ge mig en till chans!
(För sig själv)

Han blir nog arg på mig, för jag gav bort min bok.
Vad ska min pappa säga? Att jag inte är klok?

Berättaren:

Vad ska Geppetto säga?

Pinocchio:

Va, känner du min far?
Vad har han sagt om mig? Får jag inte va´kvar?

Berättaren:

Jag skiljdes från honom när han var kvar vid stranden
där byggde han en båt av spillvirke i sanden.
I flera dagar har han letat efter dig
och inte funnit dig, så han bestämde sig
för att på andra sidan det stora havet leta.
Att du ännu finns här, det kan han inte veta.

Pinocchio:

Hur långt är det till havet?

Berättaren:

Drygt hundra mil, så där.
Men detta är teater, då gör man blott så här!

(Havet kommer fram. Musik som blir stormigare och stormigare.)

Pinocchio:

Åh, titta där är far, han åker i sin båt
men den är ju så bräcklig, han kommer att gå åt.
Nu ramlar han i vattnet och stormen honom tar,
han håller på att drunkna, jag måste rädda far!

*(Havet ryter till och åskan går, hagel stormar. Man ser Pinocchio då och då
komma upp ur vågorna. Ibland Geppetto.
Pinocchio är nära att drunkna i havet. Pinocchio räddas av berättaren)*

5. Lögnen

Pinocchio:

Jag drunknade i havet. Jag minns bara jag föll
från luften ner i vattnet, säg mig varför jag höll
så när på att bli död?

Berättaren:

För att du tapper var
och modig som en tok skulle du rädda far.

Pinocchio:

Men du fick rädda mig. Jag är så liten ju
i denna stora värld. Det är på tiden nu
jag får bli lite större.

Berättaren:

Det kan du inte bli
för trädockor dom växer ju inte alls som vi.

Pinocchio:

Åh, jag är trött på det! Det är på tiden nu
Att jag också får bli en människa som du!

Berättaren:

Det kommer också ske, men bara om du då gör dig förtjänt av det.

Pinocchio:

Vad menar du? Hur då?
Vad ska jag ta mig till, att bli förtjänt av de´?

Berättaren:

Det är inte så lätt, men man kan börja me´ att va en bra pojke.

Pinocchio:

Och det är inte jag?

Berättaren:

Åh nej, bra pojkar lyder.

Pinocchio:

Det gör jag ju...ett tag.

Berättaren:

Bra pojkar går i skolan.

Pinocchio:

Det ger mig huvudvärk!

Berättaren:

Bra pojkar gillar jobb, ett hederligt dagsverk.

Pinocchio:

Jag driver mest omkring och gör knappt ingenting.
Men från och med idag, jag börjar om allting!

Berättaren:

Nå, är det riktigt sant? Är alla lögner slut?
Bra, gå till skolan då med boken du fick förut.

Pinocchio:

Okej, jag går direkt.

Berättaren:

För boken finns väl kvar?

Pinocchio:

Ja visst, så klart den finns. Jag vet väl vad jag har!
(*Pinocchios näsa växer*)

Berättaren:

Tänk om din far var här, vad glad han skulle bli.
Säg vill du ha en väska att lägga boken i?

Pinocchio:

Den ligger bra i näsan... i fickan, menar jag.
(*Pinocchios näsa växer*)

Berättaren:

Men där kan någon ta den.
Det är ju tryggare att i en väska ha den.
(*Berättaren håller fram handen*)

Pinocchio:

Vänta nu minns jag allt, jag gav den till en fattig.
(*Pinocchios näsa växer, berättaren skrattar*)
Vad skrattar du åt nu?

Berättaren:

Åt dig som är så lustig
som ljuger utan skam.

Pinocchio:

Hur vet du att jag ljög?

Berättaren:

Jo, lögnen ser så ut. När lögnen inte dög
så ljuger man igen och ena lögnen drar
den andra lögnen med och så till slut så tar
samvetet sådan form att näsan utåt far
och den blir bara längre, man ser ut som en tok
och sen står lögnaren där med en prydlig snok!

Jag lovar dig; imorn blir du en pojke stor
så gå till skolan nu, på dig allting beror
Här är din läsebok. Men akta dig för mannen
med ögonbryn av trä som kör med åsne vagnen.

6. Vagnsföraren

Pinocchio:

Vad är det då med han? Vadå, vart ska han åka?

Berättaren:

Han åker till ett land där man kan busa, bråka
precis som man själv vill. Det heter låtsaslandet!

Pinocchio:

Men varför far han dit?

(Berättaren tar på sig masken)

Vagnsföraren:

Bara därför jag kan det!
Du kan väl följa med?

Pinocchio:

Nej, inte jag, nej, nej.
För jag har lovat att bli snäll och skärpa mig.

Vagnsföraren:

Då är du jättedum! Pinocchio, min vän,
följer du inte med så ångrar du dig sen.
Ett bättre land än det, finns inte för er pojkar
för där finns ingen skola, va gör det om du skolkar?
Vad säger du om det? Det är ett land för killar!

Pinocchio:

Vad gör man hela dagen? Bara sånt som man gillar?

Vagnsföraren:

Man leker och har roligt, tills solen har gått ned.

Pinocchio:

Åh, vilket härligt land!

Vagnsföraren:

Så lyd mitt råd; kom med!

(Musiken stegras, Pinocchio hoppar upp i vagnen)

(Musiken stegras, vagnen börjar rulla)

(Kör iväg i full fart!)

7. Låtsaslandet

Berättaren/Vagnsföraren:

Så nästa morgon var dom framme i låtsaslandet
Och det var inte likt nåt annat land det landet.
Där bodde bara pojkar. På gatorna så var
ett skrattande och tjut. Och runtomkring så far
pojkar omkring på cykel. Andra dom gick och var
olika monster och andra lekte tafatt
och kacklade som höns. På väggarna så satt
det Tv-apparater som om och om på nytt
visade tecknad film och dokusåpapytt.
Så under ständig lek och TV-tidsfördriv
försvann timmar och dygn i detta låtsasliv.

(På Pinocchios huvud har vuxit ut åsneöron. Musiken försvinner)

Pinocchio:

Åh, vilket härligt liv!

Vagnsföraren:

Ser du att jag fick rätt!

På detta livet kan man aldrig bliva mätt!
Och du som inte vill från början åka hit,
du ville läsa läxor i skolan och sån skit.
Nu slapp du allt det där, och det tack vare mig.
En riktig vän som jag gör gärna sånt för dig.

Pinocchio:

Jag orkar inte stå, i knäna är jag mjuk.

(Sjunker ned på knä, åsneljud)

Det känns inte så bra, jag tror jag blivit sjuk.

Vagnsföraren:

Tyvärr, det är försent, det tjänar inget till
att gråta någonting, hur mycket du än vill.

Det skulle du ha tänkt på mycket tidigare.

Då hade det för mig blivit mycket jobbigare.

Då hade inte jag så lätt lurat dig hit

det är ju nämligen så jag gör min profit.

För jag blir miljonär på alla dumma barn

jag lurar hit och snärjer i låtsasvärldens garn,

och alla blir till åsnor. Sen kommer jag tillbaka

och hämtar er igen och åker sen den raka

vägen och säljer er på marknader och torg.

Det rör mig ingenting jag känner ingen sorg

när jag din kompis säljer till bonden här brev´e.

Dig säljer jag till circus, du blir nog en succé!

En åsna utan hjärna som kan bli en idol

För den publiken som har hjärta utav stål!

(Vagnen försvinner med vagnsföraren. Cirkusmusik)

8. Cirkusen**Cirkusdirektören:**

Högt ärade publik, jag ska inte stå här

och tråka ut er om alla stora besvär

jag haft för att få fram och tämja detta däggdjur

medans det gick i frihet bland andra kreatur.

Beundra honom nu och döm honom först sedan.

Rösta på er idol! Slussen har öppnat redan!

Pino, var duktig nu. Hoppa omkring och spring

visa publiken att, det här är ingenting.

(Pinocchio vägrar, tänker inte hoppa)

Försök din dumma åsna, talang är enda kravet.
Men han fick inga röster, så släng honom i havet!

(Musik, fortissimo)

Berättaren:

Åh, ni kan tänka er hur hjärtat börja rusa
på vår Pinocchio och öronen dom susa
när han blev kastad ner i havet en gång till.
Han simmade för livet, snabbare än en sill
och han var redan halvvägs till stranden när det kom
ett monster upp ur vattnet, ett havsvidunder som
kom mot Pinocchio med stor uppspärрад mun
så stor och hemsk och som såg ut som en avgrund
Pinocchio försökte att fly, det var försent
för monstret var ikapp och fick tag i ett ben.
Pinocchio han skrek och vidundret det fula
sög i sig våran docka precis som en äggula.
Odjuret sluka honom, så häftigt att han slog
i botten på dess mage, så hårt han nästan dog.
Där låg han medvetslös, när någon hitta han.
Just där vid sista porten så kom det fram en man.

9. I monstrets mage

(Geppetto kommer med ett stearinljus)

Geppetto:

Vågar jag verkligen att tro på det jag ser?
Är det Pinocchio...jag tvivlar aldrig mer.

Pinocchio:

Visst är det jag Papa! Jag vet att jag ser ut
ungefär som en åsna.

(Tittar på sig själv, känner efter öronen, som nu är borta)

Men havet tycks gjort slut
på den förvandlingen. Då ser du det är jag!
Åh Papa nu ska jag, precis från denna dag

aldrig mer gå från dig. Åh, far, förlåt mig ändå,
för om du visste vad jag varit med om så...

(Musik)

Sedan du sålt din rock att köpa mig en bok
slank jag in på teatern, jag var ju inte klok.
Där höll jag på att hamna i brasan för att hålla
teatern varm, och sen börja berättar´n trolle
och tog mig ut till havet att leta efter dig
...du hade byggt en båt att leta efter mig...
...jag såg dig där i båten, du vinka efter mig...

Geppetto:

Jag såg dig med och åkte efter dig
men båten välte snart och havet drog ner mig
och odjuret det sluka...de mig precis som dig
nu får vi sluta rimma på bara dig och mig!

(Dom sätter sig)

Här har jag suttit fast i gott och väl två år
fast det har känts som hundra! Det har satt sina spår.

(Geppetto hostar)

Pinocchio:

Hur har du klarat dig?

Geppetto:

Precis när jag blev slukad
så åkte med ett skepp, med skafferi obrukat
med mat och stearinljus, men inga människor kvar
men allting är slut nu finns bara detta kvar.

Pinocchio:

Och sedan då?

Geppetto:

Och sedan? Ja då så är det slut.

Pinocchio:

Men snälla pappa kom, vi måste genast ut!
Vi måste härifrån.

Geppetto:

Men jag kan inte simma!

Pinocchio:

Jag tar dig på min rygg!

Geppetto:

Min vän, du kommer svimma!
Jag är för tung för dig.

Pinocchio:

Jag simmar som en kork
för jag är gjord av trä, har massor utav ork!

(Musikslut)

10. Bonden och arbetet

Berättaren:

Så satte sig Geppetto på dockans starka rygg
och på sitt eget hantverk han kände sig helt trygg.
Och sen dom kom iland och började att gå
och leta efter mat och halm att sova på.
Pinocchio han stödde sin trötta sjuka pappa
ända tills dom kom fram till bondgårdens trappa.

Bonden:

Vilka är ni?

Pinocchio:

Vi är en stackars son med far
men utan mat och tak, som undrar om du har
en säng till far och kanske ett glas med mjölk till han.

Bonden:

Om du vill ha nå'n mjölk så visa att du kan
ta i och arbeta med olika små ting.
Du kan ju börja med att dra min hästvandring.

Pinocchio:

Vad är en hästvandring?

Bonden:

En sak man har vid brunn
som drar upp vatten till, du vet, en törstig hunn´
och andra djur på går'n och vattna åker me´.

Pinocchio:

Det låter tungt det där, kanske...att vi får se...

Bonden:

Om inget jobb så blir det ingen mjölk till far.

Pinocchio:

Jag måste väl försöka, kanske i ett par da´r.
Hur mycket måste jag gå runt med din maskin
så jag kan köpa far en riktig medicin?

Bonden:

Trehundra hinkar jämt, det blir ett bra dagsverk.

Pinocchio:

Då gör jag det ändå, fast det ger huvudvärk.

(Musik, Pinocchio arbetar)

Berättaren:

Bravo, Pinocchio! För att du har ett hjärta
så gott som det kan bli, och du stod ut med smärta
för far och dina vänner, förlåter jag dig allt
och nu förtjänar du beröm i tusenfalt.
Du arbetar för far och offrar dig för andra
Så gör vi människor, vi bryr oss om varandra
Så nu kan du få bli det som du har om tigg;

en riktig människa, en pojke med insikt.

(Berättaren ställer Pinocchio i skåpet)

11. Epilog

Epilog:

Det där var många år sen och ingen vet ju än,
utom Pinocchio vart han tog vägen se´n.

Det enda som vi vet är att han hjälpte far
i snickarverkstaden på pappas gamla da´r.

För den gick riktigt bra i många, många år
tills verkstan lades ner, för åldern satte spår.

Geppetto han gick bort, en saknad älskad far
men byggnaden som var hans verksta´, den fanns kvar.

Det blev ju en teater, ni är i den idag,
och det finns dom som säger; Pinocchio är jag!

(Berättaren pekar på sig själv)

Men det är inte sant att det skulle va´ jag.

(Näsan växer)

Vad tusan nu, ni tror att han är här idag?

(Näsan växer)

Okej okej okej, ni får tro vad ni vill.

(Näsan bort)

Men bara jag vet hur det riktigt ligger till.

(Berättaren går ut)

(Musik, skåpet öppnas sakta. Berättaren är i skåpet med Pinocchionäsan)

SLUT

**Copyright: Tomas Lindström
Stockholm 2010-04-08**